

OTSUS

29.12.2016 nr 5.1-5/16-055

Koondumisele nr 32/2016 OÜ DenCap / AS Medicum osa ja OÜ Medicum Dental osa loa andmine

Koondumine

OÜ DenCap (edaspidi DenCap) volitatud esindaja esitas 01.12.2016 Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt DenCap tütarettevõtjate Qvalitas Arstikeskus AS-i (edaspidi Qvalitas) ja Unimed Kliinikud OÜ (edaspidi Unimed), kui ostjate ning Aktsiaselts Medicum (edaspidi Medicum) ja OÜ Medicum Dental (edaspidi Medicum Dental), kui müüjate vahel 21.11.2016 sõlmitud Medicum ja Medicum Dental käitiste müügilepingule omandab Qvalitas Medicumi käitise asukohaga Tartus, mis tegeleb eriarstiabiteenuste osutamisega ja Unimed omandab Medicum Dentali käitise asukohaga Tartus, mis tegeleb hambaraviteenuste osutamisega. Tehingu tulemusel saavutab DenCap oma tütarettevõtjate kaudu valitseva mõju Medicumi ja Medicum Dentali osade üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 01.12.2016 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks OÜ DenCap, Medicum ja Medicum Dental.

OÜ DenCap on valdusettevõtja, millel endal äritegevus puudub, kuid mille valitseva mõju alla kuuluvad ettevõtjad tegelevad peamiselt eriarstiabiteenuste ja hambaraviteenuste osutamise, hambaproteeside valmistamise ning hambameditsiiniseadmete turustamisega. OÜ DenCap valitseva mõju alla kuuluvad järgmised ettevõtjad: Unimed Grupp OÜ, Unimed, OÜ Dental Export, OÜ Dental Design, Ortodontiakeskus OÜ, Qvalitas, OÜ Lennundusmeditsiini Keskus ja OÜ Medica Teenused.

DenCapi üle teostab valitsevat mõju erakapitalifond BPEF II, mis koosneb kahest usaldusühinguna asutatud paralleelfondist. Esimene fond, BPEF II L.P., on registreeritud Ühendkuningriikides ning teine fond, BPEF II SCSp, Luksemburgis. Mõlema fondi täisosanikud kuuluvad Eesti investeerimisühingule AS BaltCap, mis on ka mõlema fondi investeerimishooldajaks. BPEF II teeb erakapitaliinvesteeringuid Balti riikides asuvatesse innovaatilistesse ettevõtjatesse. Lisaks DenCapile kuuluvad BPEF II valitseva mõju alla ettevõtjad, mis tegutsevad jäätmekäitlus-, kinnisvara-, automatiseeritud finantsjuhtimise protsessidega seotud teenuste ning pumpade ja pumbasüsteemide müügi ja rendiga.

Medicum Dental on Medicumi tütarettevõtja. Medicumi tütarettevõtjateks on lisaks MedDentalile ka OÜ Koduõde, Medicum Varahaldus OÜ, Osahing Brivera, Osahing Statton Holding ja OÜ MEDIT. Medicumi üle omab läbi kahe ettevõtja (Medicum Valduse OÜ ja osahing Gornell) valitsevat mõju Jaanus Vool (i.k 37007010315). Antud koondumisega võõrandatav Medicum Dentali osa tegeleb hambaraviteenuste ja Medicumi osa eriarstiabi teenuste osutamisega Tartus.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

DenCap eelnenud majandusaasta käive Eestis ületas mõlemad KonkS § 21 lg 1 sätestatud kriteeriumid, kuid koondumisega omandatavate Medicumi ja Medicum Dentali osade käive jäi alla 2 000 000 euro.

Vastavalt KonkS § 24 lõikele 7, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate või ettevõtja osade üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

DenCap on eelneva kahe aasta kestel omandanud valitseva mõju Qvalitas Arstikeskus AS-i¹ ja Dental Invest Estonia OÜ² üle, mis tegutsevad samas majandusharus, kui antud koondumisega omandatavad Medicumi ja Medicum Dentali osad. Summeerides KonkS § 24 lõikele 7 tuginedes Medicumi ja Medicum Dentali osade ning Qvalitas Arstikeskus AS-i ja Dental Invest Estonia OÜ käibed, ületab koondumisega omandatavate ettevõtjate käive 2 000 000 eurot. Seega ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibekriteeriumid, mistõttu kuulub koondumine kontrollimisele.

¹ Konkurentsiameti 16.06.2016 otsus nr 5.1-5/16-026

² Konkurentsiameti 09.12.2015 otsus nr 5.1-5/15-049

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi *Juhend*) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osaliste äritegevused kattuvad eriarstiabiteenuste osutamisel.

Koondumise teate esitaja hinnangul on kaubaturgude määratlemisel põhjendatud eristada hambaraviteenuseid ülejäänud eriarstiabiteenustest. Sellist kaubaturgude määratlust toetab ka Konkurentsiameti ja Euroopa Komisjoni praktika.³ Kuigi ka muud eriarstiabiteenused ei ole patsiendi seisukohast omavahel asendatavad, pakuvad koondumise osalised ja nende olulisemad konkurendid paljusid erinevaid eriarstiabiteenuseid ühest kohast. Seetõttu on antud koondumise puhul põhjendatud kõikide muude eriarstiabiteenuste määratlemine ühele kaubaturule.

Koondumise osaliste hinnangul on nende poolt osutatavate eriarstiabi- ja hambaraviteenuste geograafiline turg Eesti. Konkurentsiamet on oma varasemas praktikas mõlema kaubaturu puhul jätnud nende geograafilise ulatuse täpsemalt piiritlemata. Hambaraviteenuste osas on Konkurentsiameti Ortodontia Invest OÜ ja Aktsiaselts Pärnu Hambapolikliinik koondumise otsuses (vt viide nr 3) viidatud, et koondumise teate esitaja hinnangul võib hambaraviteenuste osutamise geograafiline ulatus olla ka riigiülesest väiksem, näiteks kohaliku omavalitsuse territoorium ja selle lähiümbrus, kus hambaraviteenust osutav ettevõtja tegutseb.

Euroopa Komisjon on oma varasemas praktikas jätnud eriarstiabiteenuste osas kaubaturu geograafilise ulatuse täpselt piiritlemata, kuid on viidanud, et see võib olla

³ Euroopa Komisjoni otsused: COMP/M.7323 - NORDIC CAPITAL / GHD VERWALTUNG; COMP/M.7309 - BRIDGEPOINT/EdRCP; COMP/M.5805 – 3i/Vedici Groupe; COMP/M.6154 - Carlyle / Palamon ning sellele järgnev Suurbritannia konkurentsiasutuse 26.04.2012 otsus - Carlyle Group / Palamon Capital / Integrated Dental Holdings Group and Associated Dental Practices.

Konkurentsiameti otsused: 27.01.2016 otsus nr 5.1-5/16-003 - SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla, SA Läänemaa Haigla ja SA Raplamaa Haigla; 08.04.2014 otsus nr 5.1-5/14-008 - SA Tartu Ülikooli Kliinikum / AS Lõuna-Eesti Haigla; 09.12.2015 otsus nr 5.1-5/15-048 - Ortodontia Invest OÜ ja Aktsiaselts Pärnu Hambapolikliinik

kitsam kogu riigi territooriumist.⁴ Hambaraviteenuste osas on Carlyle/Palamon otsuses (vt viide 3) hambaraviteenuste osas Suurbritannias geograafilised ulatused määratletud ka kitsamalt.

DenCap tegutseb oma tütarettevõtjate kaudu erinevates kohtades üle Eesti: Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis, Võrus, Põlvas, Lihulas, Kärddlas, Paikusel, Kihnus, Keilas, Otepääl, Kehras, Sakus, Valgas. Koondumisega omandatavad Medicumi ja Medicum Dentali osad tegutsevad Tartus. Seega kattuvad koondumise osaliste tegevused geograafiliselt kitsamalt vaadatuna Tartus. Koondumise osaliste andmetel külastavad nende Tartu tegevuskohti kõige enam patsiendid Lõuna- ja Ida-Eestist.

Arvestades, et koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ei laiemal (kogu Eesti) ega kitsamal (nt Lõuna-Eesti) geograafilise turumääratluse korral, ei ole eriarstiabi-teenuste ega hambaraviteenuste täpse geograafilise ulatuse piiritlemine vajalik.

Lisaks tegutseb DenCap hambaproteeside valmistamisega, mis eelneb eriarstiabi-teenuste ja hambaraviteenuste osutamisele. Koondumise teate kohaselt on hambaproteeside valmistamise geograafiliseks ulatuseks kogu Eesti territoorium. Arvestades, et koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda hambaproteeside valmistamisel ega sellele järgnevatel eriarstiabi-teenuste ja hambaraviteenuste kaubaturgudel, ei ole kaubaturu täpne määratlemine vajalik.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Tervise Arengu Instituudi ning koondumise osaliste andmetele tuginedes, olid koondumise osaliste turuosad eriarstiabi-teenuste ja hambaraviteenuste osutamisel 2015. aastal visiitide arvu põhjal järgmised:

	Eriarstiabi-teenused		Hambaraviteenused	
	Eesti	Lõuna-Eesti*	Eesti	Lõuna-Eesti
DenCap	1,9%	1,1%	5,8%	4,2%
Medicumi osa	1,1%	4,2%		
Medicum Dentali osa			0,4%	1,5%
Kokku	3%	5,3%	6,2%	5,7%

*Lõuna-Eesti alla on arvestatud Jõgeva, Järva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakonnad.

⁴ Euroopa Komisjoni otsus COMP/M.5548 -BARCLAYS/ RBS/HILLARY

Ülalesitatud tabelist selgub, et koondumise osaliste turuosad kokku nii kogu Eestis kui ka kitsamalt Lõuna-Eestis ei ole sellised, mis annaksid võimaluse mõjutada oluliselt konkurentsiolukorda.

Koondumise teate kohaselt on koondumise osaliste suurimateks konkurentideks eriarstiabi teenuste osutamisel AS Ida-Tallinna Keskhaigla (15,1% turuosa), SA Tartu Ülikooli Kliinikum (13,3% turuosa) ja AS Lääne-Tallinna Keskhaigla (10,4% turuosa)⁵ ning Lõuna-Eesti piirkonnas lisaks SA Viljandi Haigla, SA Lõuna-Eesti Haigla, OÜ Tartu Linna Polikliinik, AS Tamme Erakliinik, AS Järvamaa Haigla, AS „Põlva Haigla“, AS Valga Haigla.

Suuremateks konkurentideks hambaravi teenuste osutamisel on SA Tallinna Hambapolikliinik (6,2% turuosa), OÜ Kaarli Hambapolikliinik (4,5% turuosa) ja SA Tartu Ülikooli Kliinikum (3,9% turuosa)⁶ ning Lõuna-Eestis lisaks ODE AS, Maxilla AS ning hulgaliselt teisi hambaravi teenuste osutajaid, sh Nigul ja Orn OÜ, OÜ Tähe Hambakliinik, City Hambakliinik OÜ, OÜ Judent.

Hambaproteeside valmistamisel oli koondumise teate esitaja hinnangul DenCap-i turuosa Eestis ligikaudu 6,1% ning suurimad konkurendid on Erakliinik Dentes AS (7,4% turuosa), Kaarli Hambapolikliinik OÜ (6,1% turuosa) ja Kliinik32 Labor OÜ (1,8% turuosa).

Arvestades, koondumise osaliste turuosasid eriarstiabi teenuste ja hambaravi teenuste osutamisel ning hambaproteeside valmistamisel, ei muutu koondumise tulemusena oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba OÜ DenCap, AS Medicum osa ja OÜ Medicum Dental osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates.

⁵ Konkurentide turuosad on leitud, arvestades nende ettevõtjate ambulatoorsete eriarstibivastuvõttude arvu 2015. aastal.

⁶ Konkurentide turuosad on leitud, arvestades nende ettevõtjate hambaravivastuvõttude arvu 2015. aastal.

Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 29.12.2016 otsuse nr 5.1-5/16-055
ärahääl on samane originaaliga. Ärahääl ei sisalda
ähäälaladusi.

/Veiko Ilves/ 09.02.2017